

Een leerzame wandeling

2,5 kilometer lopen langs plekken die een rol speelden in het leven van *De Nachtwacht*.

Jacques Hendriks laat aan de hand van een kopie van *De Nachtwacht* zien waar het schilderij in de Doelenzaal hing.

FOTO ELMER VAN DER MAREL

Zachtjes vloekend worstelde de fietser zich door de meute. Als ratten waren ze weer uit hun holen gekropen, en hij kon er niet meer tegen. Overdreven misschien, maar ergens begreep ik hem wel. Hoeveel toeristen kan een mens verdragen?

Ik ontweek een fietstaxi en peddelde over de Gelderse kade naar de Nieuwmarkt. Het was goddelijk weer. En kijk nou eens, fietste daar niet Jan-Jaap van der Wal? Verdomd. De cabaretier had een gezicht als een oorworm en was geheel in het zwart gekleed. Eens een dominee, altijd een dominee.

Voor het Rembrandthuis in de Jodenbreestraat stonden twee mannen en een vrouw in de startblokken voor een voettocht langs de plekken die een rol hebben gespeeld in het leven van *De Nachtwacht*.

Nu sterft het van de wandelingen

door de oude binnenstad, maar deze was nu eens niet uitgezet door een handige jongen, maar door een man die zijn liefde voor de geschiedenis wilde delen.

Jacques Hendriks was zijn naam, en Jacques, in het dagelijks leven schrijver, vertelt sinds 2006 elke week wel een keer zijn verhaal over het wereldberoemde schuttersstuk. Ooit schreef hij een roman en een toneelstuk over Frans Banning Cocq, de aanvoerder van de compagnie die op het doek staat afgebeeld. "En wat ik toen allemaal ontdekte, wilde ik niet voor mezelf houden."

Jacques (Gilze-Rijen, 1953) stak meteen van wal. "Waar *De Nachtwacht* is geschilderd, weten we niet. Rembrandt had hier een atelier, maar dat was veel te klein. Volgens het museum is het doek geschilderd op de binnenplaats, in de buitenlucht. Het zou kunnen, want

de winter van 1641 was extreem zacht."

Dat gezegd hebbende, ging Jacques, gewapend met een boek vol oude prenten en foto's, in een straf tempo op pad. "De wandeling is slechts 2,5 kilometer lang, maar eigenlijk heb ik aan twee uur nog

'De vaandeldrager was vrijgezel, want die liep het meeste risico'

niet genoeg." En hij stelde niet te leur. In de Verversstraat vertelde hij mooie anekdotes over de zeventiende-eeuwse lakenindustrie. We kwamen van alles te weten over *De Staalmesters*. En in het Doelenhotel aan de Kloveniersburgwal liet hij zien waar *De Nachtwacht* voor

het eerst het grote publiek werd getoond.

In een hotelgang was nog een stuk van de originele Doelenzaal bewaard gebleven, en aan de hand van de kopie die hier hing, vertelde Jacques wie allemaal op het doek staan afgebeeld. "De vaandeldrager moest altijd vrijgezel zijn, want hij liep het meeste risico in een gevecht gedood te worden."

En voort gingen we. Langs het huis van Jan Six, Rembrandts goede vriend en opdrachtgever. De Stadsbank van Lening, waar hij na zijn faillissement in 1658 spullen verpandde. En natuurlijk het stadshuis op de Dam, de tweede plek waar *De Nachtwacht* kwam te hangen. Jacques: "Omdat het doek te groot was voor de kleine kriegskamer, hebben ze er toen een meter afgesneden."

We passeerden de Oude Kerk, waar Saskia begraven ligt. "Zij

stond waarschijnlijk model voor het meisje op het schilderij." De Waag. "Hier zat het St. Lucas Guild, de beroepsvereniging waar Rembrandt lid van was." En het Trippenhuis, waar het schilderij van 1815 tot 1885 hing. "Daar heeft Van Gogh voor het eerst *De Nachtwacht* gezien."

En zo zou hij nog uren kunnen doorgaan, maar wandelen maakt dorstig, en daarom streken we neer op het terras van café De Beiaard. Daar toonde Jacques ons hoe *De Nachtwacht* in de Tweede Wereldoorlog van hot naar her werd gesleept, om op 29 juni 1945 met een binnenvaartschip terug te keren naar Amsterdam. "Die tocht voerde via België, en dat is de enige keer dat *De Nachtwacht* over de grens is geweest."

Ja, het was een leerzame middag.

frenk@parool.nl

parool theater

De kleine wonderen van de stad

Op haar zestigste had Anke Wartenbergh er genoeg van. De korte lontjes, het gezeik over hondenpoep en de Noord/Zuidlijn, het gemier en geneuzel over niets. Het leek wel alsof alleen rottige dingen gebeurden in de stad, terwijl er ook zo veel positief nieuws te halen viel. Wil ik zo oud worden? vroeg de geboren en getogen Amsterdamse zich af en ze nam een belangrijk besluit. Ze brengt nu alleen positief nieuws, 'fijne verhalen uit wonderbaarlijk Amsterdam, waar mensen energie en moed van krijgen'.

Begeleid door haar 'dame' de harp en diabeelden van Aaldrik Zaaiman gaat ze in het Parool Theater terug naar de tijd waarin Amsterdam nog vooral uit moeras bestond en bisschop Koenraad de

stad een stralende toekomst voorspelde.

Het was de tijd van koene ridders, heilige kruistochten en dappere Amsterdammers die de stad niet veel later wisten op te bouwen tot de belangrijkste havenstad van Europa. Hun nazaten stichtten in de zeventiende eeuw aan de andere kant van de oceaan een tweede wonder: Nieuw Amsterdam.

De dagboeken van Jacob Bicker Raije vormen een bewijs van de kleine wonderen in de stad. Vol vuur draagt Wartenbergh voor uit het achttiende-eeuwse werk van de Amsterdamse ambtenaar. Over de vrouw die op 112-jarige leeftijd haar laatste adem uitblaast en het op hol geslagen paard dat door de winkelruit van de zilversmid heen dendert, er ongeschonden uitkomt,

maar de dienstmeid 'dol' achterlaat.

En dan zijn er de wonderen van nu. De jongen die Wartenbergh het oude duivenvrouwtje zag helpen met haar zware tassen. De afgestudeerde Rietveldstudente die 257 mutsen breide en ze uitdeelde op het Spui. Of die keer dat ze werd beroofd van haar tas met daarin vijfduizend gulden. De dader fietste weg, maar draaide zich aan het eind van de straat om en besloot haar de tas terug te geven. Wartenbergh: "Hij zei dat hij zich zo eenzaam voelde, dat hij gewoon iets moest doen. Hij bedankte me." Ze straalt: "Zo simpel is het leven."

MARIANNE LAMERS

■ Zondag: pianist Kees Eskes.

ADVERTENTIE

Zaterdag 27 maart van 12.00 tot 16.00 uur

een exclusief duo optreden van contrabassist Jaap Cohen en concertcellist Steve Kramer. Zij zullen klassieke en hedendaagse muziek ten gehore brengen.

WINKELCENTRUM GELDERLANDPLEIN Amsterdam – Buitenveldert

CDA/SP: risicobuffer NZ-lijn niet kleiner

TON DAMEN

AMSTERDAM – **Oppositiepartijen CDA en SP hebben grote moeite met het collegebesluit het reservepotje voor tegenvallers bij de Noord/Zuidlijn een stuk kleiner te maken. Volgens het CDA is hier het laatste woord niet over gezegd.**

De meeste fracties hebben nog geen oordeel over het plan in de kwartaalrapportage van de Noord/Zuidlijn de door de commissie-Veerman voorgestelde risicobuffer van vijfhonderd miljoen euro honderd miljoen euro kleiner te maken.

Uit de jongste berekeningen trekt het college de conclusie dat vierhonderd miljoen euro voldoende is,

en dat het desnoods in de toekomst meer kan worden.

Maurice Limmen (CDA): "De raad heeft vorig jaar ingestemd met het integrale rapport van de commissie-Veerman, inclusief reserves. Laten we meevallers oarmen op het moment dat ze zich voordoen. Ik ben benieuwd naar de argumenten om dit anders te doen." Ook vraagt Limmen zich af waarom het college wil bezuinigen op het Projectbureau Noord/Zuidlijn. "Dat is net op orde."

Laurens Ivens (SP) zet eveneens vraagtekens bij het besluit. "Dat is gezien de ervaringen onverstandig. Het werk is pas weer begonnen."

De VVD-fractie, die probeert in het nieuwe college te komen, heeft wel begrip voor het besluit.

ADVERTENTIE

Banketbakkerij - Tearoom - IJssalon

Lanskroon

Zalig Paasfeest

met paasstol van lanskroon

(zalig gevuld met: rum, room, noten, zuidvruchten en veel amandelspijs opgemaakt met paaseltjes of walnoten)
Kilo of halve kilo - **Graag bestellen.**

Actie: bij 2 stollen van een kg. paashaaskoek kado!

Singel 385 (b.h. Spui) - tel.020-6237743